

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 3. De conditionibus, quas Sacramentalis Confessio ad suam
perfectionem requirit,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

nihilominus tamen non implet ipsa præceptum, quo Christus fideles in peccatum mortale lapsos, obligavit ad susceptionem sacramenti Pœnitentiæ: cum consistat ad illud præter confessionem Sacerdoti factam cum cordis contritione, requiritur eiusdem Sacerdotis absolutio. Et per consequens nec implet Ecclesiæ præceptum: quod, ut sæpe dictum est, à divino diversum non est quoad substantiam: sed tantum in eo, quo daddat, illi temporis determinationem. Et certè, quod non sit datum de confessione secundum se simpliciter: sed de ea, ut ad constitutionem sacramenti Pœnitentiæ concurrat cum alijs; patet ex eo, quod in ipso cap. Omnis vtriusque sexus, cum confessione iniungatur studium implendi pœnitentiæ impostam. Id enim indicat, ibi sermonem esse de confessione super qua absolutio datur, imposita salutari pœnitentiâ.

59.

Sed pro contraria parte (quam Azor. in eodem cap. 29. questio. quarta) ex eodem capitulo obicitur, quod sumptio Sacramenti Eucharistiæ in Paschate ibi præcepta, differri possit de Confessarij consilio ob rationabilem causam quare poterit & absolutio à peccatis facta confessione. Respondendum est quod sicut consilium Confessarij (prout verbum differri, importat) pro eo solum tempore excusatur à præcepto violationis præcepti de sumenda Eucharistia: non autem liberat ab omni obligatione illud implendi quamprimum commode poterit, ita nec consilium de differenda absolute liberat ab obligatione quamprimum confitendi, ad illam consequendam. Neque aduersatur illud ex cap. Quod quidam. De pœnitent. & remiss. quod recipienda sit confessio eorum qui publici peccatores sunt & vitam emendare nolunt, licet absolui non debeant. Non enim sensus est admittendos esse, quasi faciant confessionem sufficientem ad implendum Ecclesiasticum præceptum; sed ut corripiantur, dirigantur, & moueantur salutaribus consilijs & documentis, ut Deo iuuante illi tandem præparentur ad legitime confitendum.

CAPVT TERTIVM.

De conditionibus quas Sacramentalis confessio ad suam perfectionem requirit.

S V M M A R I V M.

- 60 Que sint eæ conditiones, & quomodo colligantur.
 61 Explicatio prima conditionis: ut sit simplex.
 62 Superfluitas verborum non est toleranda in confessione, etiam si hanc non vitiet.
 63 De secunda conditione: ut sit humilis.
 64 De tertia, ut sit pura.
 65 Non est in confessione mentio facienda alienorum peccatorum: si quis fiat, nunc illam vitiet.
 66 De quarta conditione, ut sit fidelis.
 67 Quando peccatum mortale committatur, infideliter confitendo peccatum mortale.
 68 Falso affirmare vel negare aliquod peccatum veniale in confessione, non est peccatum plusquam veniale.
 69 Nisi quis illud solum faceret Sacramenti materiam, nullum aliud simul aperiens.
 70 Idem dicendum de mendacio circa peccatum mortale, de quo iam alias rite facta est confessio, & de iis qua nihil ad confessionem attinet.
 71 De quinta conditione, ut sit frequens.
 72 De sexta conditione, ut sit nuda.
 73 De septima conditione, ut sit discreta.
 74 De octava conditione, ut sit libens.
 75 De nona conditione, ut sit verecunda.
 76 Que verecundia vitanda in confessione, & qua debeat huiusmodi esse, ratione cuius vitanda sit familiaritas in Confessarium & Pœnitentem.
 77 De decima conditione confessionis, ut sit integra.
 78 De vndecima condit. ut sit secreta.
 79 Qua quidem non impedit quominus interdum possit confessio publicè fieri.
 80 Excusatur autem à faciendi per interpretem aut per scripturam.
 81 Verbis faciendâ est confessio: cum verò non potest, faciendâ est nutibus.

82 Etsi per scripturam fieri non est necesse, licitum tamen est: sicut & fieri per interpretem.

83 Non est de se peccatum mortale eum confiteri nutibus aut scripto, qui voce id facere potest.

84 Illicitum est confiteri sine iusta causa, tertio audiente.

85 Peccat mortaliter Sacerdotes simul audientes multos pueros iam doli capaces.

86 Peccatum est de se mortale plures Sacerdotes simul audire vnum, eundemque Pœnitentem.

87 De duodecima conditione, ut sit lachrymabilis.

88 De decimatertia conditione, ut sit accelerata.

89 De decima quarta conditione, ut sit fortis.

90 De decima quinta conditione, ut sit accusans: & de decima sexta, ut sit parata.

Summularij in verbo. Confessio, & passim alij de Sacramento Pœnitentiæ tractantes (cum de confessione) tradunt confessionem ipsam sibi vendicare sex decim conditiones, quas inter cæterosatis latè persequitur Nauar. ad cap. Fratres: De pœnit. dist. 5. exprellas his verbis.

Sit simplex, humilis confessio pura, fidelis, atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda, integra, secreta, & lachrymabilis, accelerata, Fortis, & accusans, & sit parata.

Is verò numerus in supplemento 3. par. D. Thoma quest. 9. art. 4 colligitur ad hunc modum. Confessio sacramentalis potest spectari, tum generaliter, ut est actus virtutis; tum specialiter ut est actus virtutis pœnitentiæ; tum specialissime, ut est talis actus pœnitentiæ, nempe manifestatiuus interioris contritionis, cuius signum est externum; tum demum ut est pars Sacramenti pœnitentiæ. Atque ut actus virtutis, debet primò esse discretus, seu prudens. Secundò, libens, seu voluntaria. Tertio, pura, seu facta rectà intentione. Quarto, fortis, seu nulla ex parte impedita per timorem aut verecundiam. Etenim actio virtutis requirit ut prudenter, voluntariè, recta intentione & constantè fiat. Ut autem est actus talis virtutis, nimirum pœnitentiæ: primò, debet esse verecunda: quia pœnitentiæ actus sumit initium ab horrore turpitudinis peccati. Secundò, debet esse lachrymabilis: quia idem actus ab horrore procedit ad dolorem de peccato commisso. Tertio, debet esse humilis: quia idem etiam actus terminatur in abiectione sui ipsius. Ut verò est pœnitentiæ actus manifestatiuus contritionis, quia talis manifestatio impediti potest. Primò, per falsitatem, debet esse fidelis. Secundò, per obscuritatem, debet esse nuda. Tertio, per verborum multitudinem, debet esse simplex. Quarto, per subtractionem, debet esse integra. Denique ut est pars Sacramenti & concernit iudicium Sacerdotis, qui est illius minister, debet primò, esse accusans, per respectum ad confitentem. Secundò, parere parata, per respectum ad Sacerdotem cui fit ipsa confessio. Tertio, secreta, per respectum ad conditionem sui pœnitentis, in quo de occultis conscientie agitur. Quod sit frequens, & quod accelerata seu statim post peccati commissionem facta, non pertinet ad esse, sed tantum ad bene esse confessionis, ut in citat. art. 4. notatur. Iam de vnaquaque earum sigillatim dicamus.

Prima conditio simplex.

Simplex debet esse confessio, id est, taliter facta, ut verbis superfluis crearet, & ut clarè à Confessario intelligantur peccata secundum suam speciem: immo & secundum numerum, & secundum gravitatem malitiæ, quam siue ex obiecto, siue ex circumstantiis notabilem habuerint. Vnde conditio hæc deest confessioni in qua peccata narrantur ita artificiosè, ut à Confessario non ponderentur: vel hæc generaliter & còfusè, ut ipse nequeat percipere, sitne mortale an veniale illud de quo fit confessio, ut si quis generaliter dicat: Non recitari preces horarias cum debita attentione: habui turpes cogitationes: aut si dicat sub distinctione, appetit vindictam vel deliberatè vel ex primo motu: sensu motus libidinis: vel cum consensu vel sine consensu. Talis enim facit confessionem involutam, & quasi plicatam; cum æquè de veniali ac de mortali: imò & de eo quod per indeliberationem nullum peccatum est, ea intelligi possit.

Igitur bene, atque ut par est confessurus (ex Nauarro ad

civ.

62. *cap. Fratres num. 10.* ommissis plicis illis generalibus quae confessionem reddunt ambiguum, declarat simpliciter peccatum suum vtendo nomine ipso, quod sufficit ad intelligendam peccati quantitatem seu gravitatem: mortale si sit veniale, & cuius sit species: servata interim discretionem vt in peccatis lasciviae, verba sint sobria, pudica, & honesta quantum fieri potest.

Non redditur autem invalida confessio (dummodo Confessarius possit, prout ad Poenitentiae sacramentum requiritur, iudicare de peccatis de quibus ea fit: fuerintne mortalia an venialia) ex eo, quod in illa addantur superflua, vt fere solet ab idiotis & scrupulosis, si id non alia intentione fiat, pro vt citatis Angelo & Navar. habet Henric. lib. 5. ca. 3. in Marg. lit. B. quam vt peccata magis explicentur. Quamquam vt D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 19. §. 12. admonet, debet Confessor talia superflua refecare, sique aliqua proponantur, quae indigeant consolatione, vt tribulationes; vel consilio, vt dubia: dare operam, vt post absolutionem differantur, nec confessioni admisceantur.

Secunda conditio, Humilis.

63. **S**ecundo humilis debet esse confessio; tum interius quoad intellectum & affectum: vt scilicet confitens sibi ipsi attribuat sua peccata, inquit D. Anton. in seq. §. 13. non autem Deo, ipsum non iuvanti; vel diabolo, impugnantem; vel homini incitanti, vel constellationi appetum inclinanti, agnoscatque inquit Sylu. confessio 1. quest. 1. se miserum & infirmum. Tum etiam exterius, tam quoad verba, seu modos loquendi: vt scilicet non dicat peccata sua cum iactantia, aut ea elevando. Tum quoad corporis compositionem, nempe vt tanquam reus petens de peccatis veniam gratis concedendam per meritum sanguinis Christi, sit flexis genibus & aperto capite: nisi necessitas excuset: et si hac non excusante non peccatur in eo plusquam venialiter ex Navar. in sequenti num. 11. nec invalida est confessio, si caetera necessaria concurrant praeter illam corporis compositionem.

Tertia conditio, Pura.

64. **T**ertio debet confessio esse pura prout est facta cum debita intentione, ad quod exigitur vt principaliter fiat ad placandum Deum. Secundario autem potest confitens, sicut & faciens aliud bonum opus, spectare aliquid aliud, dummodo licitum, vt euasione alicuius infirmitatis, vel alicuius infortunii: quia motuum secundarium non excludit finem principale. Vbi nota quod Henric. tangit loco cit. lit. H, vitiat confessionem, si sola intentione temporalis commodi consequendi, aut incommodi vitandi fiat, excluso expresse principali fine, qui est reconciliatio cum Deo, seu remissionis peccatorum: non item si is ipse finis proponatur, etiam dato quod confessio nullatenus fieret, si tale commodum aut incommodum motuum abesset.

65. **P**ura quoque confessio ita esse debet, vt vitentur in ea quae continent peccatorum alienorum detractionem, per quam peccatum detractionis ibi committatur, vbi peccatorum omnium purgatio quaeritur. Quamquam ex Navar. in seq. num. 13. impertinentium propositio, aut peccatorum alienorum manifestatio in confessione non impediunt quominus ea sit valida; si confitens non aduertat se in eo peccare: vel si aduertat quidem, sed de tali peccato poeniteat, illudque cum caeteris sufficienter aperiat Confessario. Qui quidem debet talia confessioni suae admiscere monere, vt de illis taceat: ne & ipse tanquam confitens alienae detractioni, reus illius apud Deum constitutur. Si autem Poenitenti occurrat aliqua peccati circumstantia consistenda, quae sine alterius personae manifestatione aperiri nequeat Confessario, quid in eo casu agendum sit in sequenti cap. 5. exponemus agendo de integritatis defectu in confessione.

Quarta conditio, Fidelis.

66. **Q**uarto debet confessio esse fidelis, seu digna cui fides adhibeatur, veraxve, vt Navar. ad ante memoratum cap. Fratres num. 14. interpretatur. Tradens consequenter vt que ad num. 28. & in Enchir. cap. 21. num. 37. & 38. quando fit vel non peccatum mortale mentiri in confessione: cuius doctrina his propositionibus comprehenditur.

Prima est: peccatum esse mortale mentiri in confessione, affirmando vel negando falso peccatum aliquod mortale; de quo nondum facta fuit alia legitima confessio. Hanc, in qua Navar. ipse omnes conuenire ait: Sotus in *distinct. 18. quest. 2. art. 4. cond. 3.* confirmat: quia is, qui in confessione negat se fecisse mortale quod fecit, quia tacet quod fuit de necessitate exprimentum, facit confessionem mutilam, atque adeo nullam ex defectu integritatis: sique in materia gravi sacrilegium committit. Similiter is qui affirmat se mortale commississe, quod non commisit: cum in foro Dei, iudicem deiciat circa pertinens ad causae substantiam.

Accedit quod tam hoc quam illud, sit occasio data impendendi: perperam Sacramentalem absolutionem: puta subiiciendo ei materiam illegitimam. Idem pariter sentiendum esse (peccare inquam mortaliter) Navar. ad idem cap. Fratres, num. 26. expressit de eo, qui in confessione (cum in illa debeat se talem ore prodere, qualis est corde) pro certo affirmat, aut negat se fecisse mortale, de quo an fecerit dubitat, incertusque est. Excipi tamen debet ille qui ex indiffero seruiore mentiretur absque intentione fallendi Confessarium. Immo qui putaret se potius benefacere, dum tutiorem, vt sibi videtur, viam eligit: accusando se fortiter, abunde: excessum amplectens ad contrarium defectum securius vitandum. Cuius exceptionis rationem idem Navar. attingit in sequenti num. 27. quod etiam mentiri in re graui, seu cum notabili irreuerentia Dei, vel iniuria proximi censeatur mortale: id tamen non habeat in tali casu locum: quia sine intentione fallendi, etiam si falsum dicatur, non contingit mendacium nisi materialiter: cum, vt habetur ex D. August. in cap. Beatus 22. quest. secunda, mendacium sit falsa significatio vocis cum voluntate fallendi. Quamuis autem eo modo confitens excusetur a mortali; non tamen a veniali, vt Caietanus notat, in verbo *Confessio Sacramentalis, Condit. 4.* quia indifferere se accusans, agit contra rectam rationem.

68. **S**ecunda propositio est: non esse plusquam veniale mentiri in confessione affirmando vel negando falso peccatum aliquod veniale. Haec non est tam certa quam praecedens; sed de ea controuersia est inter Theologos, quos in vitramque partem citat Suarez *tomo 4. disput. 22. sect. 10. num. 6. & 7.* Eam vero aduersus Caiet. Sotus in *citata cond. 3.* ex eo confirmat: quod vt in alijs casibus, ita & in hoc leuitas materiae a mortali excusare debeat. Et certe si uelle, aut facere peccatum veniale non est de se plusquam veniale omnium iudicio; nec esse debet affirmate vel negare falso peccatum veniale. Si istes cum Caiet. non esse quidem de se: esse tamen ex circumstantia Sacramenti, cuius materia ipsum perperam constituitur. In eo enim peccatum mortale perinde cernitur, ac quando Concionator pro materia & argumento suae concionis assumit falsum aliquod miraculum: quia vt hoc modo concionans, concionis: ita illo modo confitens, confessionis quantum in se est, veritatem tollit. Respondetur peccatum veniale non esse materiam necessariam Sacramenti poenitentiae, neque excludere materiam necessariam, cum liberum sit Poenitenti illud in confessione exprimere vel tacere, vt in sequenti cap. docebitur. Ad id quod nec tale mendacium obstat, quin possit quis integre & cum debito dolore valide confiteri sua peccata mortalia: praesertim cum censeatur a Sacramento subtrahere illud, mutato proposito ipsum confitendi: prout censendus est facere is qui vult super eo mentiri. Aut certe vult illud subijcere tantummodo, vt materiam leuem, & minime necessariam: cuius admissione minime tollatur veritas & efficacia Sacramenti poenitentiae (vt nec Eucharistiae veritas ex admissione modice festue in Hostia) sicut contra perniciosum, & in iniuriam Religionis tollitur veritas concionis, in qua falsum miraculum praedicitur.

69. **A**tamen vt Navar. in *citato num. 27.* notat: negandum non est Caietani sententiam; nempe mortaliter peccare eum qui circa veniale in confessione mentitur, locum habere quando confitens nullum aliud peccatum mortale vel veniale Confessario aperiret. Tunc enim peccaret mortaliter: non quia mentiretur, sed quia Sacramentali absolutioni non subiiciendo materiam veram & sufficientem committeret sacrilegium, continens grandem rei sacre irreuer-

uerentiam: atque adeo notabilem Dei iniuriam cum, ex D. Thom. 2. 2. qu. 99. art. 1. omne illud quod ad irreuerentiam rerum sacrarum pertinet, ad iniuriam etiam Dei pertinet, habens sacrilegij rationem. Porro dici non potest istiusmodi irreuerentiam ex parte saltem contingere, quando reliquis partibus confessionis veris, admisceatur aliquod mendacium circa veniale. Namque ut consequenter Nauar. ait: quando materia ad Sacramentum sufficiens proponitur, addito aliquo, quod non est formae Sacramentalis capax: dummodo id non vitiet Sacramentum, non committitur dicta notabilis irreuerentia Sacramenti: quia forma Sacramentalis, in reptione saltem implicita Ministri, cadit super eam tantum materiae partem, super quam apte cadere potest: ut Sacerdos cui porrecta est Hostia triticea admixtum habens aliquid materiae ad Eucharistiam inepta, dum verba consecrationis profert, censetur super aptam materiam non super ineptam profert. Contingeret autem eiusmodi notabilis irreuerentia, si quis intenderet tale quid ineptum, facere re ipsa materiam Sacramenti.

70. Tertia propositio est. Non esse peccatum mortale mentiri in confessione, circa peccatum etiam mortale, de quo iam alias facta est debite confessio, aut circa aliquid nihil pertinens ad priorum peccatorum institutam confessionem. Prior pars probatur, quia, peccata mortalia de quibus iam facta est confessio perinde ac venialia possunt pro arbitrio in confessione taceri, vel exprimi, ut in sequ. cap. docebitur. Quoad posteriorem partem verò, probatur à minori ad maius, quia si mentiri in confessione circa venialia, quae rationem habere possunt materiae Sacramenti, non est peccatum mortale: multo minus erit circa alia quae nihil ad confessionem attinent. Hinc Nauar. ad memor. a. ca. Fratres, n. 23, sicut asserit quoad peccatum veniale, non peccare mortaliter eum, qui à Confessario interrogatus, Nam aliqua ludicra verba protulisset, falsò negat se protulisse, sciens se non teneri respondere, ut nec confiteri de eo si noluerit etiam in sequ. n. 24. & 25, asserit quoad peccatum mortale tam rite per confessionem expiatum, non peccare mortaliter eum qui interrogatus à Confessario, Num aliquando rem habuerit cum muliere, id falsò negat, eo quod illud de quo antè legitime confessus est, nolit iterum confiteri. Item quoad nihil pertinens ad confessionem: neque eum peccare mortaliter qui interrogatus à Confessario, Num pater autanus ipsius hoc vel illud gefussit, falsò responderet se nescire, cum tamen sciat: sed id negat, eo quod videat ad suorum peccatorum confessionem nihil pertinere.

Quinta conditio, Frequens.

71. Quidò debet confessio frequens esse: quod duob. modis intelligitur: altero ut qui frequenter cadit, frequenter confiteatur; altero, ut eadem peccata is qui iam rite illa confessus est, pluries confiteatur: quorum modorum neuter est in precepto. Non quidem prior ut patet per tradita in tertia parte praecedentis capituli, de tempore in quo praecipuum confessionis siue diuinum siue Ecclesiasticum obligat, neque posterior, quia nemo autoritate vlla humana cogi potest, ad confitendum iterum ea peccata quae legitime semel confessus est: sicut nec ad iterum soluendum debitum, quod iam legitimum soluit. Id quod plenius tractat Nauar. ad cap. Placuit, de Penitent. distinct. 6. à num. 107. ad 123. Sed pro quotidiana praxi sufficit monere eum eodem ad prius citatum c. Fratres num. 28. & 29. quod etiam si non sit de praecipuo tales confitendi modos seruare: esse tamen de consilio, his nominibus maxime salutari, quòd confessio Sacramentalis, Dei timorem & peccatorum odium valde conferuet, & poenam temporalem, in quam mutata est aeterna, minuat propter verecundiam quam confitens suffert, & propter absolutionem Sacramentalem, per quam non solum augetur gratia, sed etiam poena in purgatorio sustinenda minuitur secundum receptam, inquit Nauar. sententiam. Quanquam tamen, ut idem in finuat in sequenti num. 30. praestat aliquando peccata iam rite confessa obliuioni tradere potius, quam eorum confessionem iterare: ut quando per eam iteratione (sicut contingit scrupulosis) inquieta redditur conscientia, & Confessarius molestia afficitur, tempusque melioribus occupationibus impendendum, perditur: aut quando peccata

sunt carnis, vel alia quorum recordatio inducit in periculum consentiendi malo.

Sexta conditio, Nuda.

72. Extò debet confessio esse nuda, id est, iuxta omnium ex Nauar. ibidem num. 31. interpretationem; non vestita coloribus, seu fuscis aut lenociniis vel ambagibus verborum: quibus peccata, sicut grana glumis operiantur, & ita obscurantur, ut non percipiuntur à Confessario: aut minus confideretur grauitas turpitudinis illorum: qualis apparitura est coram Iudice Christo; neque satis intelligatur quid à Penitente ipso dicatur. Quia in re non minus peccatur, quam si peccatum taceretur: mutilam scilicet faciendo confessionem, atque adeo indebitam materiam subijciendo Sacramentali absolutioni. Nihil interest: an quis taceat interrogatus, an obscure respondeat, ut incertum dimittat interrogante: lege De aetate ff. De interrog. §. Nihil interest. Vnde sicut inutilè inualidumque facit confessionem is, qui in hac taceat illud quod de necessitate dicendum fuit, ita & is qui sic obscure loquitur, ut à Confessario non intelligatur, aut certe intelligatur aliter quam ipsemet Penitens nouit; ut cum nouit certo à se commissum esse aliquod peccatum, & Confessarius intelligit eum dubio.

Septima conditio, Discreta.

73. Septimò, debet confessio esse discreta, hoc est, prudens, & quantum ad verba; ut scilicet verbis honestis peccata explicentur, praesertim peccata carnis: & quantum ad circumstantias, ut non nisi necessaria dicantur, si has à non necessariis Penitens distinguere sciat: & quantum ad modum narrandi, scilicet quae simul exprimi possunt, non dicantur diuisim, aut contra: ut v. g. dici potest iter peierati, nec est dicendum semel peierati, iterumque, & adhuc tertio: ac demum quantum ad idoneum Confessarium, (cuius conditiones in prima parte libro primo exposuimus) ut queratur discretus, qui nec interroget, nec respondeat quae non oportet: adeunt enim indifferetum, contingere potest quod Iudaei proditori qui ductus poenitentiae, non ad Apostolos, sed ad Phariseos accessit, cum detestatione peccatum suum confitens: à quibus non est curatus, sed in desperationem inductus. Certe si aeger bonum Medicum quaerit: si causam tuam coram Rege examinandam, non nisi perito Aduocato & Iudici committis, cur non eligas bonum Confessarium, non est alia ratio, nisi quia peccatum tuum tibi non displicet sufficienter, nec satis exhorretis miserum animae tuae statum. Notat autem Caietanus in verbo Confessio Sacramentalis exponens hanc ipsam conditionem: saltem imprudentiae peccatum incurri à Penitente, cuius confessio non fuerit discreta.

Adde & committi posse peccatum mortale, ob aliquam grauem iniuriam, inde illatam Sacramento: ut cum indiscretè electus est Confessarius non habens sufficientem potestatem, aut carens dispositione necessaria ad intelligendam integrè confessionem quae ei fit: siue quia est valde ignorans, siue quia non tenet idioma, quo confitens vititur: siue quia distractus aut dormitans, aut surdus non audit sufficienter. Quanquam excusare potest bona fides in Penitente, cui nullatenus venit in mentem, tale quid de suo Confessario suspicari.

Octaua conditio, Lubens.

74. Octauò debet confessio esse lubens, id est, ex Syluest. Confessio primò, quae prima, sine coactione, non modo absoluta, seu per vim; sed neque conditionata, seu per metum aut verecundiam. Debet enim sponte fieri propter Deum, ad quem peccatori reconciliandum ipsa instituitur. At tamen ex Nauar. ad idem cap. Fratres num. 54. & aliquos sequentibus, nihil impedit quominus is qui propter Deum principaliter confitetur: minus principaliter ad id motus sit ex verecundia, vel importunis precibus, vel alia temporali humanaque de causa: ut (ait idem ibidem num. 55. ille satisfaciat praecipuo confitendi, sufficienter confiteatur, si caetera interueniant: qui principaliter confiteatur ad obtinendam à Deo peccatorum suorum veniam: sentiam si forte confessurus non esset, nisi timor, aut pudor ipsum ad id impulset. Nam res iudican-

da secundum id quod principaliter intenditur: sic enim à Simonia excusatur Sacerdos, qui Missam principaliter dixit propter Deum: quamvis non dixisset nisi precibus, aut spe temporalis commodi ad dicendum inuitatus esset. Accedit quod negari non debeat quin ut contritio quædam nata ex metu (atrito dicitur) potest sufficiens esse ad obtinendam Sacramentalem absolutionem ex Concil. Trident. *sess. 14. cap. 4.* sic etiam confessio, per quam eadem contritio efficitur sensibilibus, ut possit esse Sacramenti materia, fit ad id ipsum sufficiens: id quod Caiet. attingit loco cit. in *expositione huius conditionis*. Atque consentaneum ei est, quod Petrus à Soto habet in *instr. Sacerd. de confessione lect. 7.* nihil referre si non nihil grauius suscipiatur confessio: dummodo tamen vera deliberatio animi sit, velle Deo obedire, & salutis propriæ consulere.

Nonæ conditio, Verecunda.

77. **N**on debet confessio esse verecunda, id est (interpretatur Caiet. *ibidem in expositione huius conditionis*) in qua penitens erubescat: tum intus apud seipsum, de cupiditate & feceritate animæ propriæ: tum foris apud Confessarium de opprobrio, seu quod defectuosus habeatur à Confessario. Vnde vt Nauar. habet in *sequen. num. 59.* is qui confitetur peccata quasi narrando historiam, vel se iactando, nulla ex parte erubescens, non satisfacit. Quod videtur propterea contingere, quia in taliter consistente deficit contritio sufficiens ad obtinendam Sacramentalem absolutionem: sicut etiam censeri potest deficere in eo qui confitetur sine proximè præcedenti conditione.

Nam qui detestatur peccatum suum super omne detestabile, quod contritio requirit: erubescit de illius turpitudine: libenterque ad amplectitur, quod liberat ab ea, & à penitentie cum ea coniuncta: prout liberat Sacramentalis confessio. Est autem verecunda in confessione salutatis est: quandoquidem ex Dei gratia imputatur ad partem satisfactionis peccatorum peccatis debita: ad quod facit. *Quem penitent. De penit. dist. 1.*

76. Nihilominus tamen cauendum est, ne eod vsque procedat, vt Dei timorem & amorem superans, impediat omnia crimina perpetrata confiteri: sic enim perniciofa esset Penitentia: sicut est laboranti lue venerea, quod ob verecundiam nolens eam detegere medico, miserè consumitur. Hinc hortatur Sapiens *Ecclesi. 11. 4.* Pro anima tua ne confundaris d'cere verum. Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam. Quarum confusio nam prior retrahit à confessione: posterior verò debet illi comes esse: cuius exemplum habetur in S. Magdalena *Luc. 7.* in qua fuit tanta, vt exteriorum confusione in ipsa non sentiret: infar illius qui duplici infirmitate laborans, vnius eorum grauiore dolore ita premitur, vt alterius minorem dolorem non sentiat. Aduerte ex hac conditione haberi, non esse confusum, eligere Confessarios nobis familiares, quos sciamus pari nobiscum scelere contaminatos, aut nostri sceleris conficos. Itemque Confessarijs vitandam esse familiaritatem personarum (præsertim fœminarum) quarum confessiones audire solent.

Decima conditio, Integra.

77. **D**ecimò debet confessio integra esse; nempe vt Caiet. habet *ibidem in expositione huius condit.* quantum ad peccata mortalia, alias non confessa, tam dubia quam certa; & eorum circumstantias de necessitate confitendas: in quibus scienter mutilata confessio, non est pars Sacramenti penitentiae, sed illius simulatio: nisi tacendi interueniat iusta aliqua causa: quorum plena cognitio habebitur per dicenda in sequentibus capitibus. Necessitas autem huius conditionis non modo traditur, sed etiam rationibus confirmatur in *cap. sunt plures. De penitent. distinct. 3.* quod legendum est. Et pro rudibus addendum exemplum criminosi rei multorum criminum capitalium, à Rege de illis veniam petentis. Nam malignosè vnum reticens aduertente Rege, qui præcepit omnia cum detestatione & dolore confiteri, veniam ipsam non consequetur: sed magis in se prouocabit eiusdem Regis iram. Item exemplum ægri de vita periclitantis ex acceptis pluribus plagis lethaliibus; quarum si vel

vnam celet Medico, quæ non cutetur, in eodem periculo perseverabit: perseverante scilicet causa sufficiente pereundi. Quod accommodando ad rem præsentem, accommodari quoque poterit illud Iacobi 2. Qui totam legem seruauerit, offendat autem in vno, factus est omnium reus. Addi potest etiam ex 2. Reg. cap. 10. figura de seruis Davidis, quos in conspectum suum venire noluit habentes dimidiam barbæ partem, & vestem vsque ad nates præcisam ab Hanon Rege Ammonitarum. Cæterum sic curanda est confessionis integritas, vt in ea non tantum mutilatio, sed etiam superfluitas vitetur: exprimendo quidem omnia quæ faciunt ad plenè informandum Confessarium de animæ statu: sed reiectis cæteris; inquam reddentibus confessionem quasi monstruosam.

Vndecima conditio, Secreta.

78. **V**ndecimò debet confessio esse secreta, id est, vni Sacerdoti vice Dei facta, non enim tenetur Penitens tertio audiente confiteri: vt satis indicatum est in *cap. Omnis vrinque sexus. De penitent. & remiss. per verbum Solus;* & nominissimè in Concil. Trident. *sess. 14. cap. quinto* est aperte expressam. Confirmaturque ratione, tum in expositione huius conditionis à Caietano: quia confessio cum Sacerdoti fiat in persona Dei omnia exploratissimè cognoscentis, excludit omnem testem etiam in 4. *distinct. 18. quest. 2. art. 6. conc. 2.* à Soto: quia in confessione, aperienda sunt etiam peccata occultissima; quæ publicare sine iusta causa repugnat legi naturæ, quam lex gratiæ non tollit. Quoniam (vt Canus habet in *relect. De penitent. part. 6.*) in articulo mortis constitutus, aduertens se contritum non esse de mortalibus, quibus conscientia ipsius grauatur: ideoque tantummodo ope Sacramenti penitentiae seipsum suscepti se posse diuinæ gratiæ restitui tenetur confiteri, etiam si non possit id facere audiente solo Confessario: quia tenetur quamcumque aliam iacturam postponere iacturæ salutis suæ.

79. Tria autem hic occurrunt obseruanda. Primum est, nihil obitare quominus Penitens iusta aliqua de causa faciat, si velit, publicè suorum peccatorum confessionem: quoadmodum loco citat. Concil. Trident. expressit his verbis. Cæterum quoad modum confitendi secretò apud solum Sacerdotem, etiam si Christus non uenerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humilia tionem, tum ob alium exemplum, tum Ecclesiæ offensæ ædificationem, dolicta sua publicè confiteri possit: non est tamen hoc diuino præcepto mandatum, nec satis consulè humana aliqua lege præcipitur, vt delicta, præsertim secreta, publica essent confessione aperienda. Vnde relect. Nauar. in *Enchir. ca. 2. num. 5.* notat tolli scrupulum de valore & iustitia confessionum, quæ fiunt in mari à periclitantibus, vel aliter audiente tertio.

80. Alterum quod obseruandum occurrit, est; ex hac conditione posse probabiliter inferri, neminem teneri ad faciendam confessionem per interpretem, aut per scripturam: quia per interpretem facta manifestat: & facta per scripturam (quæ signum est permanens, amittique potest) naia est peccatum manifestare alij, quam Sacerdoti, cui fit.

81. Tertium est, Penitentem debere peccata sua confiteri propriis verbis, si id facere possit; quia cum in omnibus Sacramentis semper id accipiatur, cuius est communior vsus (quo argumento vtitur D. Thomas in *quodlibet. 1. art. 10.* in manifestatione peccatorum conuenit vt verbis quibus homines consueuerunt sensu animi sui significare alijs. Quamquam id non impedit quominus Sacramentalis confessio licitè possit aliter fieri. Nam quando Penitens mutus est aut ignarus cuiusvis linguæ, quam Sacerdos calleat, nequialius est à quo audiri possit: urgente necessitate meliori quo potest modo confiteri nutibus: D. Thomæ & omnium sententiam esse notat Soto in *cit. art. 6. col. 6.* Et probatur quia nutus pro vocibus seruiunt; nec magis nati sunt publicum facere illud quod expriment, quam voces. Porro meliori quo potest modo confiteri, est (interpretatur Soto) non quod Penitens teneatur summam adhibere diligentiam in exquisendis fingendisque nutibus, quos Sacerdos intelligat; sed quod ea in re illam præstare debeat, quæ in re graui adhiberi debet.

82. Præterea non valens verbo confiteri licite ac valide ex D. Thoma in *cit. art. 10.* potest confessionem institueri non tantum nutibus, sed etiam scriptura: id est, in charta descriptis suis peccatis, quæ confessarius legat ipsomet Pœnitente presente & inuente de illis se dolere, seque accusare ut sacramentaliter absoluar. Quia in re Caiet. loco cit. monet hac cautela vtendum esse, vt Pœnitens talem scripturam teneat manibus suis, nec tradat in libertatem Confessarij, vt sic confessio minus habeat de publico. Addit idem auctor confiteri, modum quo sine vilo periculo signi publici confiteri possit: mutus sciens scribere & legere. Habeat, inquit, vnum folium in quo scripta sint nomina specierum omnium peccatorum mortalium, & circumstantiarum necessariorum: & vnum aliud in quo sint numeri: & rursus habeat aliquas schedulas, in vnaque contineatur commissi: in alia *Æstimo seu credo*: in alia *Dubito*: in alia *Non recordeor*: & sic poterit completè confiteri, monstrando digito in folijs peccatum de quo remordet ipsum conscientia, & similiter eius circumstantiam, similiterque numerum: sique non est numerus certus, sed æstimatus, potest illum monstrando, simul monstrare schedulam *Æstimo*, iuxta quem modum, cum nullum sit periculum publicationis peccati ex scriptura, vt patet: non videtur dari excusatio vtendi illo ad integritatem confessionis. Præterea quando Confessarius fuerit ignarus linguæ, ita vt nequeat Pœnitentem intelligere: potest idem Pœnitens per interpretem confiteri. Cuiusmodi confessionem semper fuisse, & esse in vsu Ecclesiæ notat Nauarr. in *Enchir. cap. 21. num. 36.* sicut & eam quæ a Pœnitente per scriptum fit, ipso legente sua peccata coram Confessario: quod ibidem Caietanus laudabile ait esse, & post ipsum Nauarr. ad antea memoratum *cap. Fratres num. 89.* cum prius in *preced. num. 87.* ex tradita huius conditionis explicatione inulisset, quod nemo teneatur ad conscribenda sua peccata, vt memoriz succurrat: quantumuis id liceat, dummodo fiat cauissimè.
83. Iam licet Diuus Thomas loco citato, indicare videatur, dicendo *scilicet non recipere gratiam*, mortaliter peccare & inualide confiteri eum, qui cum loqui possit, & a Confessario intelligi, confitetur nutibus aut scripto; tamen ex Soto loco cit. cum nullum sit præceptum Ecclesiæ in contrarium, censeferi potest talis confessio valida, si facta sit cum circumstantiis necessariis, & nominatim cum integritate. Cum qua fieri nutibus, ab illo qui peccata habet explicata facilia, concedi potest; non ab illo qui habet talia, quæ non facile exprimantur proposito modo; velut contractus illiciti. Itaque ex illo solo extraordinario modo, si absit contemptus, haud contingit peccatum plusquam veniale, consistens in non seruando communem & receptum confitendi vsum sine rationabili causa: qualis censenda esset ex Cano in *Relect. De pœnitent. par. 6.* tanta puella verecundia, vt voces edere nequeat: aut ægroti tantus gutturis angor, vt vix ægreque confiteri possit: aut aliud simile per quod Pœnitens ad voce confitendum efficitur moraliter impotens, iudicio boni prudentisque viri.
84. Quartum & postremum quod hic obseruandum occurrit, est illicitum esse sine iusta causa scienter confiteri sua peccata tertio audiente. Quod Nauarr. ad idem *cap. Fratres num. 90.* probat: rum quia nihil minus est infamare se, quam alium in *quest. 3. cap. Non sunt audiendi* & *12. quest. 1. cap. Nolum* quia secundum Apostolum in posteriori ad Corinth. *cap. 8.* Non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus prouidenda sunt bona. & Ecclesiastici 41. Habenda est cura de bono nomine.
85. Adde, quod grauius est, & expresserunt Syluest. & Nauarr. ille in *verbo confessio 1. num. 23.* & hic in *Enchir. cap. 8. num. 13.* mortaliter peccare Sacerdotes simul audientes multos pueros in vnum congregatos, iam doli capaces. Rationem reddit Nauarr. quia tales iniuriam faciunt Sacramento pœnitentiæ, abutendo eo ad iocum & risum. Deinde, inquit Syluest. quia transgrediuntur præceptum Ecclesiasticum *capituli Omnis vtriusque sexus*, De pœnitent. & remiss. in iungentis vt qui ad annos discretionis venerit, solus omnia peccata sua confiteatur proprio Sacerdoti.
86. Vnde inferit etiam, peccare mortaliter plures Sacerdotes simul audientes vnum eundemque Pœnitentem: quia dicitur singulari numero Sacerdoti proprio. Sed tamen ad-

uerte quod idem auctor monet: in articulo necessitatis, id est, quando imminente morte vnus post alium confiteri non potest, vt in naufragio, licere plures simul audire, nec enim per id euacuatur virtus Sacramenti. Similiter confitente Pœnitente, plures Sacerdotes vnus Pœnitentis confessionem simul audire posse, quando id exigit vrille saniori consilio regatur ac sufficienter instruat. Talemque confessionem Sacramentalem esse Sylu. ipse confirmat aduersus Scotum. In quo non immorabimur tanquam in re iniurata.

Duodecima conditio, *Lachrymabilis.*

87. **D**uodecimò debet confessio esse lachrymabilis, vt de possit Pœnitens dicere illud *Psal. 55.* Deus vitam meam annunciaui tibi posuisti lachrymas meas in conspectu tuo: non quod confessio necessaria facienda sit cum exterioribus lachrymis: quandoquidem hæ non sunt in nostra potestate: sed cum interioribus: quæ sunt dupliciter præterite vitæ, seu perpetratorum peccatorum: & propositum nouæ obseruationis diuinorum mandatorum: quod idem est ex Sylu. in *seq. num. 24.* atque faciendam esse cum contritione: aut saltem cum attritione ea, quæ Sacramento re ipsa suscepto, sufficit ad obtinendam diuinam gratiam. Quod cum ita sit & sufficienter in precedenti libro tractata sunt quæ ad contritionem spectant, nihil est cur diutius in tali conditione hæreamus.

Decimatertia conditio, *Accelerata.*

88. **D**ecimotertiò debet confessio esse accelerata, id est, statim post peccati commissionem facta. Quæ conditio, vt sub initium huius capituli ex Diuo Thoma notauimus non pertinet ad esse, sed tantum ad bene esse confessionis. Quod patet ex eo, quod in *preced. cap.* Docuimus consilium esse non præceptum, statim post admissum peccatum mortale, de eo confiteri.

Decimaquarta conditio, *fortis.*

89. **D**ecimoquartò debet confessio esse fortis, id est, facta cum tanta animi constantia, vt nihil in ea de necessario dicendis omitatur ob metum, aut verecundiam, aut aliud simile. Quamuis autem, vt recte mouet Caiet. *verbo confessio Sacramentalis in expositione huius conditionis*, metus aut verecundia sic debeat in confessione superari, vt Pœnitens audeat per se ipsum sua peccata dicere. Ad hanc tamen conditionem sufficere potest ea fortitudo, qua quis siue per se met dicendo, siue interroganti Confessario respondendo, desiderat omnia, iuxta doctrinam in sequen. *cap. tradendam*, confiteri: neque confessionem complere nisi explicitis omnibus: ita vt timor non dominetur in animo, ad dimidiandam mutilandamque confessionem. Quia dominante, vt Pœnitens illo percitus statuat tacere aliquid suum peccatum necessario confitendum, tanquam dimidiatam seu truncatam faciens confessionem, sacrilegium committit: ex suaque timiditate in æternæ mortis damnationem incurrit, iuxta *cap. Sunt plures. De pœnitent. distinct. 3.* Quamquam ex Nauarr. ad sepe memoratum *cap. fratres num. 101.* si ipse interrogationibus Confessarij pulsatus, omnia sua peccata confiteretur, satis faceret huic conditioni: prout indicant verba illa *cap. 1. De pœnitent. distinct. 6.* Diligens igitur inquisitor & subtilis inuestigator, sapienter & quasi astute interroget à peccatore, quod forsitan ignorat vel verecundia vellet occultare. Quibus interrogationibus iungere debet Confessarius ex eodem Nauarr. admonitionem pœnitentis, vt pœniteat ipsum illius sine pusillanimitatis, qua detrebetur à confitendis necessariis: ac peccatum quod volendo talia occultare commisit, confiteatur cum ceteris suis peccatis: quia tale quoque est de genere criminum capitulum.

Decimaquinta conditio, *accusans.*

90. **D**ecimoquintò debet confessio esse accusans, intellige sui ipsius, id est, quia Pœnitens peccata sua sibi impuret, non aliis causis: vt celo, vel mundo, vel carni, vel sociis vel naturali complexionem, alive rei quam sibi. Id quod criminis esset nõ parui, inquit Caiet. *ibidem in expositione huius conditionis*, nimirum sacrilegii: cum talis confessio non sit ac casus, prout

Sacramentalis debet esse, iuxta illius definitionem traditam in præcedent. cap. n. sed excusatio ad absolutionem obtinendam inepta. In cuius exemplum adfertur: tum ea, quæ Aulicus confitens sacros a more, dicit homines illius fortis vix posse absque illis vitæ ritum ea, quæ mercator sua fira confitens, dicit se non posse aliter facere, eo quod talis mos inoleverit. Quamquam ut Nauarr. habet in *seq. n. 105.* non videtur alienum dicere, sufficientem esse accusationem quæ penitentis peccata sibi principaliter imputat, quamvis minus principaliter eadem imputet diabolo vel aliis creaturis, quæ etiam non potuerunt iustam dare peccandi causam, dederunt tamen nonnullam occasionem.

Decimasexta conditio parere parata.

Postremo debet confessio, esse parere parata, id est facta a penitente cum ea dispositione animi, vt paratus sit iuxta Confessarii arbitrium satisfacere Deo pro peccatis suis; si modo tale arbitrium sit æquum, vt consequenter addit Nauarr. num. 106. De qua conditione, sitne in præcepto, an solum in consilio, parere poterit per ea quæ in sequent. libr. dicenda sunt de satisfactionis necessitate. Atque hæc hæcenus de conditionibus quas sacramentalis confessio requirit, vt debite fiat. Quas vero ex eis sic requirit, vt per ipsarum defectum reddatur inualida, patebit ex dicendis in sequenti cap. 5.

CAPVT QVARTVM.

Deiis, de quibus facienda est Sacramentalis confessio.

Quædam de his certa sunt, & quædam dubia, vtraque perfectæque illa in priore, & hæc in posteriore parte huius capituli.

PRIOR PARS CAPITULI.

In qua proponuntur ea quæ certa sunt.

SVMMARIVM.

- 91 De omnibus peccatis mortalibus post baptismum commissis facienda est Sacramentalis confessio.
- 92 Peccata venialia sunt quidem materia sufficiens confessionis, non tamen necessaria.
- 93 Duo casus in quibus veniale est necessario constitendum.
- 94 Peccatorum, de quibus iam alias ritè facta est confessio, potest iterum ipsa fieri.
- 95 Solutio eorum quæ in contrarium obici possunt.
- 96 Est autem sint materia sufficiens, non tamen necessaria, sicut nec peccata venialia.
- 97 Eorum aliqua confiteri licet aliis iactis, nisi confessio de illis ansea facta fuerit inualida.
- 98 Non est illicitum hodie aliqua eorum vni Sacerdoti confiteri, & etiam alia confiteri alteri, sed melius est, omnia vni.
- 99 De omnibus peccatis mortalibus nondum confessis, etiam si occultata sunt, tam quoad numerum, quam quoad speciem eorum & circumstantias mutantes speciem, facienda est confessio.
- 100 Extensiones cum quibus istud accipiendum est.
- 101 Qui notus est Confessario non tenetur confiteri circumstantiam personæ.
- 102 Sacerdoti cui iam alias nota sunt peccata penitentis, sufficiens confessio fit, si hic illi dicat se confiteri de omnibus quæ is nouit a se commissis esse.
- 103 Propositio indicans omnia necessaria ad confessionis integritatem.

Primum ergo certum est, de necessitate Sacramenti Penitentiae esse, vt in confessione omnia peccata mortalia post baptismum commissa exprimantur, quantum potest moraliter fieri: idque eidem Sacerdoti, & in eadem confessione; adeoque in ordine ad vnam & eandem absolutionem. Pro quo decreta Conciliorum (inter quæ manifestissimum est illud Concilii Trident. sess. 14. cap. 5. & Can. 7.) ac Patres adfert Suarez tom. 4. disp. 22. sect. 1. & ex D. Thoma rationem hæc addit; quod cum vnum peccatum mortale remitti nequeat sine alio, nec Sacerdos possit ab vno absolvere, quin absoluat ab omnibus; atque absolutioni adæquata esse debeat confessio: siquidem hæc i deo necessaria est, quod absolutio non de-

beat dari de ignotis ex Concil. Trid. in cit. c. 5. Cum, inquam, hæc ita sunt, peccataq; mortalia, sicut connexa sunt quoad remissionem, sint & quoad absolutionem; erunt pariter quoad confessionem, quæ ad absolutionem ordinatur.

Secundo certum est, peccata quidem venialia esse debitam materiam confessionis: hanc tamen non esse necessariam de illis faciendam: ita vt liberum sit illa tacere. Id quod habetur definitum à Concil. Tridentin. in eodem cap. quinto. Et ratio ostendit: quia penitentia est secunda post naufragium tabula: Peccatum autem veniale non est naufragium; nec enim frangit innocentie nauem separando hominem à Deo. Intelligentium vero istud est siue quis habeat sola venialia, siue habeat mortalia, ex probata ab omnibus, inquit Nauarr. in Enchir. cap. 21. num. 3. 4. sententia. Neque obstat quod in cap. Omnis viri que sexus, De penitent. & remiss. expresse præcipiatur confessio omnium peccatorum, nam id tantum intelligendum est de mortalibus, vt ibidem in verbo Omnium; interpretatur glossa recepta, vt addit Nauarr. ab omnibus tum Canonistis tum Theologis. Idque merito quia (vt ritè arguuntur Caiet. tom. 1. opusc. tract. 5. quest. 1. Franciscus à Victoria de sacrament. num. 129. & Canus in relect. de penitent. part. 6.) intentio Ecclesie in eo præcepto, non est præcipere confessionem; sed iure diuino præceptum determinare quoad tempus; ac proinde præceptum Ecclesiasticum obligat tantum ad confessionem mortaliū, sicut & diuinum, cumq; idem est: nec enim Ecclesia præcipit aliam confessionem quam quæ instituta est à Christo.

At tamen duo casus dantur relati à Nauarr. loco cit. in quibus necessariam de veniali, sicut & de mortali faciendam est confessio Sacramentalis. Alter quando de aliquo veniali dubitatur an sit mortale: ob eam enim dubitationem tenetur quis de illo confiteri iuxta dictum D. Augustini relatum in cap. Si quis autem de penitent. distinct. 7. Tene certum, dimitte incertum. Siquidem Penitens tacendo peccatum de quo dubitat, an sit mortale, exponit se periculo peccandi mortaliter per mutilationem confessionis: à cuiusmodi periculo se liberat declarando illud in confessione. Vbi aduertet ex Syluest. confessio 2. quest. 2. hunc casum intelligendum esse de dubio quo quis quasi in æquilibrio constitutus, non magis ad vnam partem, quam ad alteram oppositam declinat, saltem notabiliter, etiam si aliquo modo coniecturæ de eorum vna, sed sine probabilitate. Quo dato, sequitur non modo eum qui scit, sed etiam eum qui probabili ratione de aliquo peccato existimat, quod non sit mortale, haud tamen de illo confiteri. Neque obstat leuis aliqua formido de contrarie; cum sine tali, vix inquam contingat opinio: cuius differentiam per quam à scientia separatur, Philosophi ponunt in eadem formidine, quam scientia à secludit.

Alter casus sumptus ex D. Bonauentura in 4. distinct. 16. sub finem, est: quando quis tantopere afficitur ad aliquod peccatum veniale, vt timeat se per illud inducendum ad mortale, nisi confitendo frenet fortiter talem affectum: nam consentiret alioqui in mortale, consensu saltem interpretatiuo.

Tertium certum est de mortalibus iam alias ritè confessis, eandem esse rationem ac de venialibus in hoc, quod sint materia sufficiens confessionis, etiam sola & sine admixtione aliorum peccatorum; quod communem opinionem esse nec qui contradiceret se vidisse Caiet. ait in memorato tract. 5. q. 4. In illiusque confirmationem Nauarr. ad cap. Quam penitent. De penitent. distinct. 1. num. 9. inducit id ipsum cap. habens hæc verba.

Quantò pluribus confitebitur in spe veniæ turpitudinem criminis, tantò facilius consequetur misericordiam remissionis. Inducit, inquam, dum ait: Infertur ista notabilis conclusio; quod non solum peccata nondum confessa, sed etiam iam confessa legitime, iamque condonata; possunt esse sufficiens materia Sacramenti penitentiae. Quod etiam ipse attingit in Enchir. cap. 21. numero 42. Et rationem adfert ad cap. Fratres. De penitent. distinct. 5. numero 29. quod quantum per primam confessionem & contritionem peccata illa condonentur: poena tamen temporalis in quam aeterna fuit commutata pro illis subeunda, minuitur tali iteratione: tum propter verecundiam, quam confitens patitur: tum propter